

BANK XIZMATLARINI KO'RSATISHDA XORIY TAJRIBASINI O'RGANISH

Ismoilova Maftuna Doniyorovna

Urganch davlat universiteti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada tijorat banklarida xizmatlar ko'rsatishda xorij tajribasini o'rganish haqida ma'lumotlar berilgan. Shuningdek maqola muallifining bank xizmatlarini ko'rsatishda qanday jihatlarga e'tibor qaratilishi haqidagi taklif va xulosalari haqida ham ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: depozit, masofaviy bank xizmatlari, tijorat banki, regulyativ capital, moliyaviy innovatsiyalar.

Iqtisodiyotni modernizatsiyalash bank tizimini isloh qilishni yanada chuqurlashtirish va barqarorligini oshirish, bank tizimiga aholi hamda xorijiy investorlarning ishonchini yanada mustahkamlash, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng qo'llagan holda, ko'rsatilayotgan bank xizmatlarining turi va xizmatlar bozori ko'lamini kengayib borish hozirgi kunning dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 23-martda qabul qilingan «Bank xizmatlari ommabopligini oshirish bo'yicha qo'shimcha choratadbirlar to'g'risida»gi qarorida "Bank xizmatlari ommabopligining oshirilishini va bank xizmatlari iste'molchilari huquqlarining himoya qilinishini ta'minlash O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining asosiy vazifalaridan biri ekanligi belgilab qo'yildi. Endilikda O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining tuzilmasida bank xizmatlari iste'molchilarining huquqlari va qonuniy manfaatlari himoyasini ta'minlash, moliyaviy ochiqlikni hamda aholi va tadbirkorlik sub'ektlarining moliyaviy savodxonlik darajasini oshirish asosiy vazifalari bo'lgan bank xizmatlari iste'molchilarining huquqlarini himoya qilish xizmati tashkil etildi.

Ushbu tashkil etilgan xizmatda yurtimizdagi banklarda xizmatlar ko'rsatishning yangi zamonaviy usullarini amalga tadbiiq etishda rivojlangan jahonning bank-moliya markazlarining tajribalarini o'rgangan maqsadga muvofiq bo'ladi.

Bank xizmatlarini ko'rsatish turlari bugungi kunga kelib o'z safiga juda ko'plab ishlarni bajarishni talab qiladi. Sababi, zamon rivojlanib borgan sayin oldingi xizmat turlarining aksariyat qismi eskirgan bo'lib, ularni o'rniga zamonaviy xizmat ko'rsatish sohasini qo'llash orqali ham bank hodimlarini ishlarini ham oddiy xalqning mushkulini oson qilish mumkin. Pandemiya davrida nafaqat yurtimizda balki butun dunyoda online xizmat ko'rsatish tarmoqlarining rivojlanishiga turtki bo'ldi desak mubola'ga bo'lmaydi. Buning natijasida bank xizmatlarini ko'rsatishning ham zamonaviy usullari rivojlandi. Masalan, ilgari insonlarning bank orqali bitadigan ko'plab ishlarni hozirgi kunda uydan chiqmasdan turib amalga oshirish mumkin bo'ladi. Bunday ishlarni olib borishda xorij tajribasini o'rganish juda muhim hisoblanadi. Aytib o'tilgan xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda jahonning rivojlangan mamlakatlarini tajribasini amalga tadbiiq qilgan maqul. Sababi ular ancha narsani ko'rib boshidan o'tkazishgan hisoblanadi.

Xulosa:

O'zbekistonda masofaviy bank xizmatlarini rivojlanish istiqbollari bo'yicha olib borgan tahlillar natijasida quyidagi taklif va tavsiyalar ishlab chiqildi:

1. Tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirish, mijozlarga masofadan turib xizmat ko'rsatish tizimini rivojlantirish bo'yicha har bir tijorat banki o'zining strategik dasturini ishlab chiqish kerak. Mazkur dasturda qadamma-qadam barcha xizmat turlarini masofaviy hamda onlayn rejimga o'tkazish bo'yicha yo'l xaritasi ishlab chiqish kerak bo'ladi. Mazkur yo'l xaritasida belgilangan vazifalarni moliyalashtirish manbasi, amalga oshirish muddatlari, amalga oshirish uchun mas'ul boshqarma hamda loyihani ishga tushirish muddati kabilar keltirib o'tilishi zarur.

2. Xozirgi kunda tijorat banklari tomonidan masofaviy tarzda ko'rsatiladigan xizmat turlariga kommunal va boshqa to'lovlar, kartadan-kartaga pul o'tkazmalari, onlayn konversiya, onlayn omonat xizmatlari, shuningdek, ayrimabanklarda chakana kreditlash xizmatlari yo'lga qo'yilgan bo'lib, keyingi bosqichda ularning turini ko'paytirish maqsadga muvofiqdir. Xususan, xalqaro pul o'tkazmalariga integarsiyalashuv orqali xorijga mablag'larni jo'natish va qabul qilish, plastik kartalar virtual emmissiyasi xizmatini kiritish kablar shular jumlasidandir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ikramova N.R. O'zbekistonda chakana bank xizmatlari: xorij tajribasi va rivojlanish istiqbollari // "Iqtisodiyot va innovation texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. № 1, yanvar-fevral, 2014 yil, 1-bet.;

2. Трофимов Д. В. Конкуренентоспособност розничних банков [Электронний ресурс] / Д. В. Трофимов// Управление экономическими системами. – 2013. –№58. – Режим доступа: <http://uecs.ru/finansi-i-kredit>;

3. Никоноров В. В. Развитие розничних услуг коммерческих банков как основа повishениуа их конкурентоспособности [Текст]: автореф. канд. экон. наук: 08.00.10. - Волгоград: 2008, с. 6.;

4. Бекчанов М., Абдурахманов Р. Пластик карта-замонавий hisob-китоб воситаси. // Бозор, Пул ва Кредит. №9. 2012. Б.14.;

5. Омонов А.А. Тижорат банкларининг ресурсларини самарали бoshqarish масалалари. 08.00.07 – «Молиуа, пул муомаласи ва кредит» иqtisod фанлари доктори илмий даражасини олиш учун таqдим етилган диссертациуа автореферати. Toshkent, 2008, 24-25-бет.;

6. Алиqориев О. Тижорат банкларида молиуавий хизмат турларини ривожлантирish йo'налиshлари. иqt. фан. ном. ... дис. автореф. – Toshkent, 2011. - 28 б.